

کاتالوگ - رزومه آتلیه معماری رادکان

طراح و مشاور و مجری معماری ایرانی

مهندس هادی راستین

پاییز ۱۴۰۲

(بخش سوم)

مساجد

RADKAN
architecture group

آتلیه معماری

مهندس هادی راستین

مشهد / میدان جانباز

مجتمع باژ / ساختمان اداری ۲

طبقه پنجم / واحد ۵۰۳

تلفن: ۰۵۱-۳۷۰۵۷۲۱۰

فکس: ۰۵۱-۳۷۰۵۷۲۰۹

www.radkan1.ir

Ac.rastin@gmail.com

آتلیه معماری مهندس هادی راستین (Radkan Office) گامی است برای بهره گیری از مشاوره فنی و اصولی قبل از ساخت پروژه های عمرانی شما و شروعی است برای بهره مندی از علم و تخصص، هنر و تجربه عملی معماری در روند اجرای پروژه های شما. پس از سال ها بهره گیری از تجارب عملی در کنار بزرگان و معماران تجربی و آموختن علم و هنر معماری و به جهت عینیت بخشیدن به هنر مهندسی معماری ایرانی، بر آن شدیم که با بهره گیری از فارغ التحصیلان دانشگاه های برتر ایران و در کنار تجربه اجرایی حاصل از یک عمر پدران و استادکاران کم نظیر در هنر معماری اصیل ایرانی به ارائه خدمات مطلوب فنی و مهندسی در زمینه طراحی نظارت و اجرای پروژه های ساختمانی، از مطالعات دقیق میدانی و فاز صفر پروژه تا تحویل و بهره برداری از پروژه ارائه خدمات نماییم. تکیه و بهره گیری از تکنیک ها و دانش روز فنی و مهندسی جهان در پروژه های در دست اقدام و احیای هنر معماری اصیل ایرانی اسلامی (هنرهای از یاد رفته) در سر لوحه اهداف این مجموعه قرار دارد.

کاتالوک-رزومه فعالیت های مجموعه ما با نگاه به تفکیک نوع پروژه ها در سه بخش گردآوری شده است.

در کاتالوک پیش روی شما سرور عزیز کاتالوک بخش سوم-مساجد) مجموعه از پروژه های شاخص طراحی مساجد مجموعه آتلیه معماری رادکان، از جمله مسجد غدیر بابا علی شماره ۳ واقع در بلوار ارشاد، مسجد غدیر بابا علی شماره ۴ واقع در بلوار فلاحی و همچنین مسجد غدیر بابا علی ۵ واقع در شهرک رازی که توفیق طراحی و نظارت بر اجرای معماری آنها را بر عهده داشتیم به همراه شرحی بر کلیات طراحی معماری تکیه و حسینیه علی اکبری های نوغان، واقع در بلوار رضوان که بزرگترین مسجد حال حاضر مشهد و در حال ساخت می باشد آشنا خواهید شد.

تلاش برای ساختن ایرانی آباد، مدرن، پیشرفته و حفظ و احیای معماری اصیل ایرانی وظیفه تمام اهل فن و مهندسين ماست.

مهندس هادی راستین

فهرست عناوین

بخش ۱: پروژه های معماری با رویکرد معماری سنتی ایران

فصل ۱: پروژه روف گاردن ساختمان گویا

۱-۱-۱ بادگیر:

۱-۱-۲ آبنما:

فصل ۲: پروژه هتل سنتی آب میرزا

۱-۲-۱ طراحی نما:

۱-۲-۲ طراحی حیاط:

۱-۲-۳ حوض سنگی:

۱-۲-۴ هشتی ورودی:

۱-۲-۵ نقاشی دیواره حیاط:

۱-۲-۶ بادگیر، دیوار سبز، کافی شاپ روباز:

۱-۲-۷ فضاهای داخلی واحد های اقامتی:

۱-۲-۸ فضاهای عمومی ساختمان ها:

۱-۲-۹ مطبخ:

۱-۲-۱۰ حمام سنتی هتل آب میرزا:

بازدید جناب مهندس شیرازی معاونت معماری و شهرسازی شهرداری مشهد:

فصل ۳: موزه نان- شرکت نان گندم دشت مشهد

۱-۳-۱ فضای ورودی:

۱-۳-۲ فضای خاک:

۱-۳-۳ فضای آب:

۱-۳-۴ فضای آتش:

۱-۳-۵ گالری نان:

۱-۳-۶ کاربندی یا رسمی بندی چیست؟:

بازدید جمعی از اعضا و هیات مدیره سازمان نظام مهندسی از موزه نان گندم دشت

..... فصل ۴: بازسازی و توسعه بنای فرش مشهد، شعبه یزد

..... ۱-۴-۱ حذف ستون های سازه ای فروشگاه قدیم:

..... ۱-۴-۲ فروشگاه چرم مشهد:

..... ۱-۴-۳ نمای ساختمان:

..... فصل ۵: مجموعه آتلیه و سالن پذیرایی بوستان

..... بخش ۲: پروژه های ساختمان های مسکونی، اداری، تجاری

..... فصل ۱: دفتر مرکزی شرکت فنی ساختمانی مشهد پی

..... فصل ۲: مجموعه ورودی و نگهبانی کارخانه فرش مشهد

..... فصل ۳: مجتمع تجاری فروشگاه فرش مشهد شعبه بلوار اندیشه مشهد

..... فصل ۴: مجتمع تجاری فروشگاه فرش مشهد شعبه بلوار صارمی مشهد

..... فصل ۵: سالن همایش شرکت نان گندم دشت مشهد

..... فصل ۶: مجموعه آتلیه و سالن پذیرایی بوستان

..... فصل ۷: ساختمان مسکونی - کوثر ۵

..... فصل ۸: ساختمان مسکونی جناب مهندس صمدی - هفت تیر ۴۰

..... فصل ۹: ساختمان مسکونی جناب ظریف وترابی - خیابان عارف

..... فصل ۱۰: ساختمان مسکونی دوبلکس جناب آقای فلاح - خیابان کلاهدوز

..... فصل ۱۱: ساختمان مسکونی دکتر فرزانه شریفی پور - دهخدا ۳۱

..... فصل ۱۲: بازسازی فروشگاه تجاری چرم - احمدآباد

..... فصل ۱۳: بازسازی ساختمان مطب دکتر حسینی زارچ - کلاهدوز ۱

..... فصل ۱۴: بازسازی ساختمان جناب کاملی - امامت ۴۶

..... فصل ۱۵: ویلا مسکونی جناب رضایی (ویلاي مادر) - چناران

..... فصل ۱۶: ویلا مسکونی جناب رضایی - طرهبه

..... فصل ۱۷: ویلا مسکونی جناب مهندس جاوید - چهار فصل

..... فصل ۱۸: پروژه مسکونی تجاری - مسکونی جناب آقایی - بلوار شریعتی

فصل ۱۹: پروژه مسکونی تجاری - مسکونی جناب آقای - بلوار شاهد

فصل ۲۰: پروژه مسکونی تجاری - مسکونی خانم دکتر موسوی نیک

بخش ۳: پروژه های مساجد و بناهای مذهبی با رویکرد معماری ایرانی

فصل ۱: مسجد و حسینیه علی اکبری های نوغان - بلوار رضوان

فصل ۲: مسجد غدیر بابا علی ۳ - بلوار ارشاد

فصل ۳: مسجد غدیر بابا علی ۴ - بلوار فلاحی

فصل ۴: مسجد غدیر بابا علی ۵ - شهرک رازی

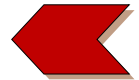
فصل ۵: مسجد امام رضا (ع) - بجنورد

بخش دوم

پروژه های معماری با رویکرد نگاه نو به معماری سنتی مساجد ایران

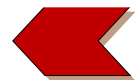
پروژه : مسجد بوخان
بلوار رضوان - پش رضوان ۴

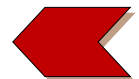
پروژه : مسجد غدیر بابا علی ۳
بلوار ارتش

پروژه : مسجد غدیر بابا علی ۴
بلوار قلعه - پش قلعه ۱

پروژه : مسجد غدیر بابا علی ۵
شهرک رازی

فصل ۱: مسجد و حسینیه علی اکبری های نوغان

کارفرما: هیئت امناء مسجد

✓ سال ۱۴۰۰

✓ واقع در مشهد، بلوار رضوان نبش رضوان ۴

✓ عرصه: ۱۳۰۰ متر مربع

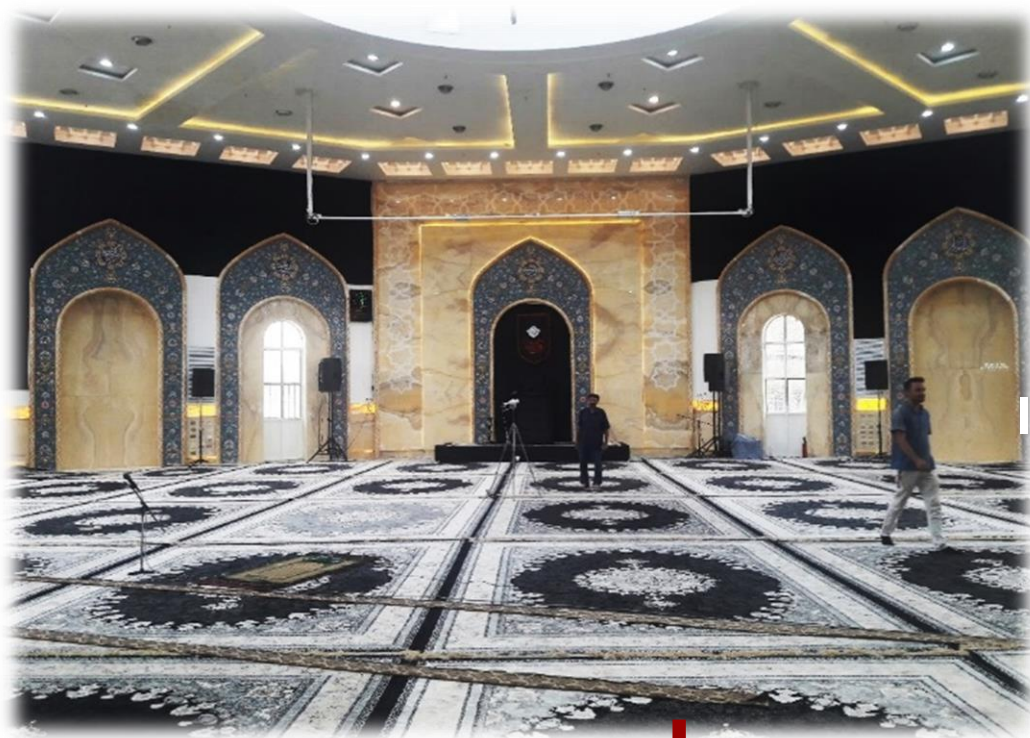
✓ اعیان: طرح بنا حدود ۱۳۰۰۰ متر مربع

این پروژه بزرگ در دو فاز اجرایی برنامه ریزی شده است:

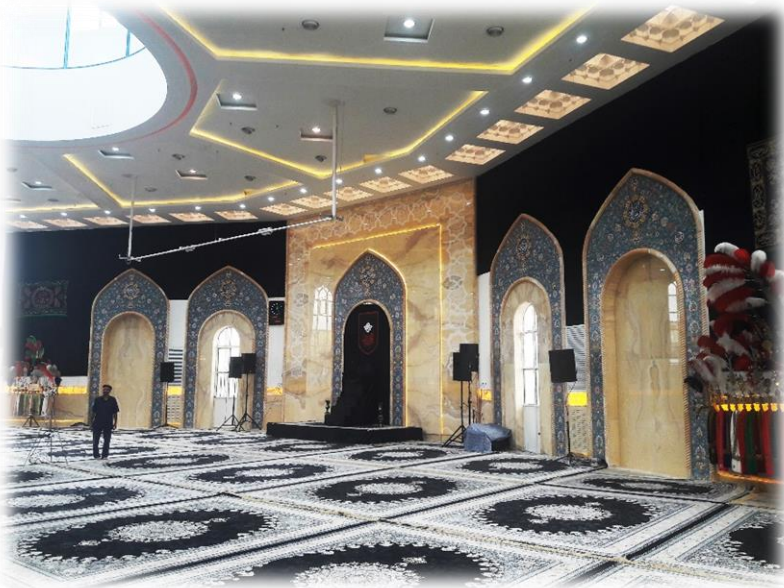
فاز یک شامل: ۵۶۰۰ متر مربع مسجد در طبقات منهای ۳ تا همکف، با کاربری مسجد و حسینیه

فاز دو شامل: ۷۴۰۰ مترمربع فضای اقامتی در ۹ طبقه طراحی و برنامه ریزی شده است.

سازه مطابق طرح نهایی و بر مبنای ۱۳۰۰۰ متر مربع زیر بنا، طراحی شده است و حجم اصلی بنا طراحی شده مسجد در فاز یک با ۵۶۰۰ مترمربع بنا اجرا گردیده است.

موضوع کنترل برودتی مساجد و حسینیه ساخته شده معاصر مورد توجه قرار گرفته شده باشد، موضوع استفاده همزمان خواهران و برادران در مراسم خاص و کامل بودن فضاهای مسجد است، در حسینیه ها بیشتر به دلیل مراسم خاص هیئت و سینه زنی و غیره صحن اصلی شبستان در همکف به برادران اختصاص می‌یابد که ارتفاعی بیشتر از طبقات دیگر را داراست (در این مسجد ارتفاع شبستان اصلی ۸ متر می‌باشد) و فضای طبقه +۱ یا نیم طبقه به خواهران اختصاص می‌یابد (ارتفاع نیم طبقه خواهران در +۱ سه و نیم متر می‌باشد).
جانمایی فضای شبستان خواهران در طبقه بالا و مشرف به شبستان اصلی و پوشش خواهران با چادر و گاهاً همراهی بچه‌های کوچک با مادر، این موضوع بسیار حائز اهمیت میشود که بحث آسایش حرارتی و کنترل دما به ویژه در شبستان خواهران خاص و ویژه مورد نظر قرار گرفته شود.

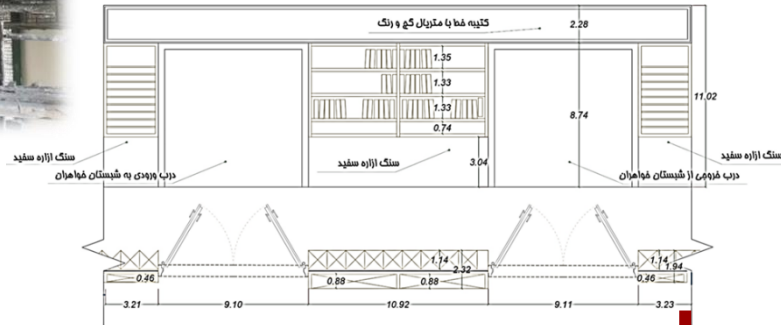
در طراحی معماری حسینیه علی اکبری‌های نوغان به صورت ویژه این مهم مورد نظر بوده است به طوری که جریان هوا در قسمت‌های مختلف و سرعت جریان و دما و رطوبت هوا کاملاً طراحی شده و کنترل شده می‌باشد.

موضوع سرمایه‌ایش و گرمایش در شبستان های مسجد:

دیگر تامین و کنترل دما و رطوبت در فصول سرد به دلیل بزرگ بودن و ارتفاع‌های زیاد فضاهای اصلی و شبستان‌ها بوده و از سوی دیگر در فصل گرما و در برگزاری مراسم و پیک جمعیت در تابستان مساله تامین هوای تازه و فضای خنک شبستان‌ها می‌باشد.
در طراحی معماری مساجد و حسینیه‌ها و فضاهای جمعی بزرگ عموماً سقف‌ها با ارتفاع زیاد در نظر گرفته میشود که یک علت آن کنترل گرما و دما در تابستان می‌باشد.

طرح و برنامه فیزیکی بنای مسجد :

کاربری های ورزشی و استخر در ۳- و کاربری حسینیه در ۲- و کلاس های آموزش قرآن و در ۱- و شبستان اصلی مسجد در همکف و نیم طبقه با کاربری حسینیه خواهران و در پشت بام مسجد در طبقه +۲، به آشپزخانه اختصاصی مسجد و کافی شاپ رو باز، آشپزخانه اصلی و مجهز با ریزفضاهای کاربری پخت و سرو غذا به صورت نیمه صنعتی و ۴۰۰ متر مربع سالن پذیرایی مجموعه اقامتی طراحی و اختصاص یافته است.

ارتباطات فضایی در مساجد:

مسائلی همچون جانمایی سرویس‌های بهداشتی و فضای اصلی و شبستان‌هایی که محل برگزاری نماز جماعت می‌باشد و فضای حسینیه خاوران، وضوخانه، هرکدام به لحاظ مجاورت های فضایی و دسترسی ها شرایط و تمهیدات خاص خود را نیاز دارد.

از جمله مسائل بسیار مهم در کنترل جمعیت و نمازگزاران حاضر در شبستان‌های اصلی موضوع خروجی اضطراری می‌باشد.

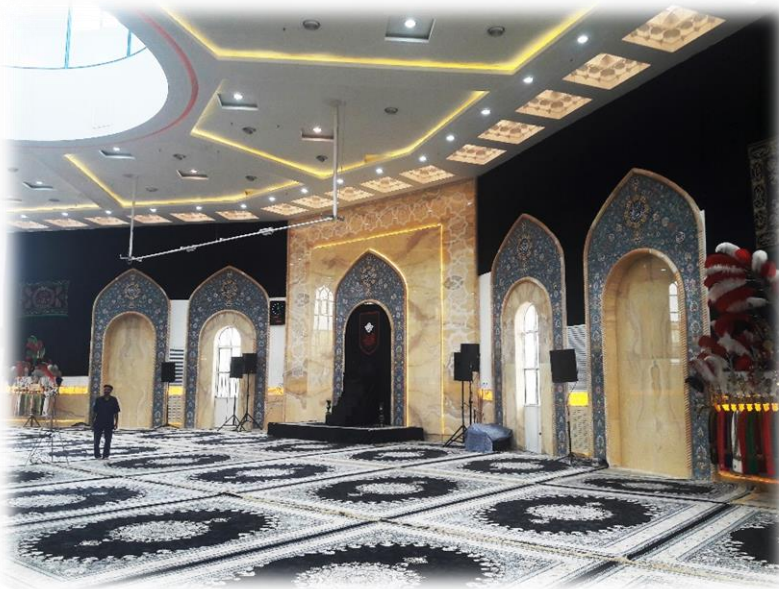

موضوع کنترل برودتی مساجد و حسینیه ساخته شده معاصر مورد توجه قرار گرفته شده باشد، موضوع استفاده همزمان خواهران و برادران در مراسم خاص و کامل بودن فضاهای مسجد است، در حسینیه ها بیشتر به دلیل مراسم خاص هیئت و سینه زنی و غیره صحن اصلی شبستان در همکف به برادران اختصاص می یابد که ارتفاعی بیشتر از طبقات دیگر را داراست (در این مسجد ارتفاع شبستان اصلی ۸ متر

می باشد) و فضای طبقه +۱ یا نیم طبقه به خواهران اختصاص می یابد (ارتفاع نیم طبقه خواهران در +۱ سه و نیم متر می باشد).

جانمایی فضای شبستان خواهران در طبقه بالا و مشرف به شبستان اصلی و پوشش خواهران با چادر و گاهاً همراهی بچه های کوچک با مادر، این موضوع بسیار حائز اهمیت میشود که بحث آسایش حرارتی و کنترل دما به ویژه در شبستان خواهران خاص و ویژه مورد نظر قرار گرفته شود.

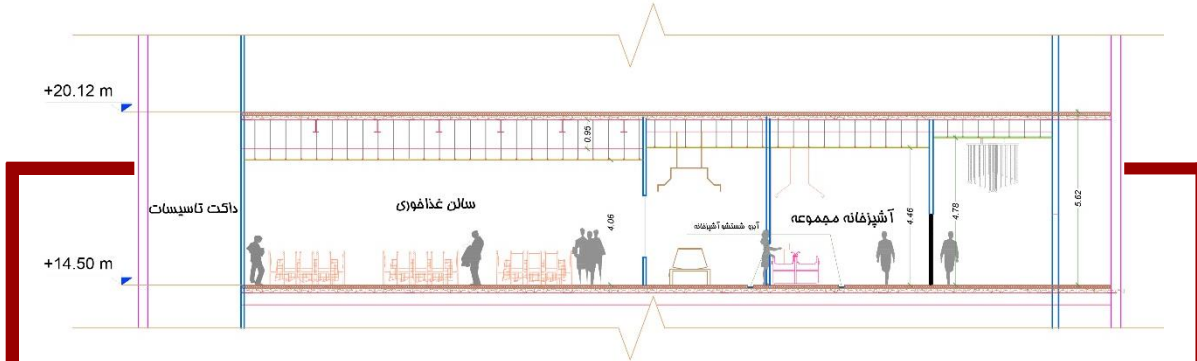
در طراحی معماری حسینیه علی اکبری های نوغان به صورت ویژه این مهم مورد نظر بوده است به طوری که جریان هوا در قسمت های مختلف و سرعت جریان و دما و رطوبت هوا کاملاً طراحی شده و کنترل شده می باشد.

موضوع سرمایه‌ش و گرمایش در شبستان های مسجد:

دیگر تامین و کنترل دما و رطوبت در فصول سرد به دلیل بزرگ بودن و ارتفاع های زیاد فضاهای اصلی و شبستان ها بوده و از سوی دیگر در فصل گرما و در برگزاری مراسم و پیک جمعیت در تابستان مساله تامین هوای تازه و فضای خنک شبستان ها می باشد.

در طراحی معماری مساجد و حسینیه ها و فضاهای جمعی بزرگ عموماً سقف ها با ارتفاع زیاد در نظر گرفته میشود که یک علت آن کنترل گرما و دما در تابستان می باشد.

مکانیابی و جانمایی آشپزخانه مسجد:

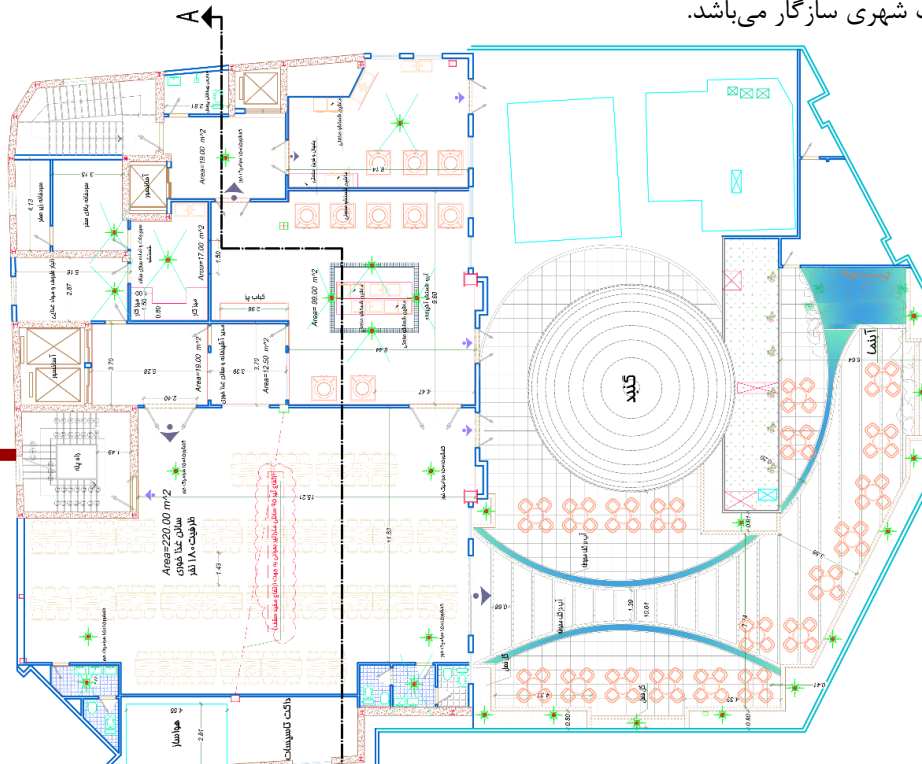

مسئله مهم دیگر در طراحی مساجد موضوع جانمای کلی و طراحی آشپزخانه مسجد می باشد .

در طرح معماری آشپزخانه مسجد آنچه بیشتر از همه حائز اهمیت هست موضوع کنترل بو و خروجی هوا و تاسیسات مورد نیاز آشپزخانه می باشد .

متأسفانه بسیار مساجدی را می بینیم که در زیرزمین مسجد آشپزخانه جانمایی شده است که این موضوع باعث عدم امکان کنترل بهینه بود در اطراف مسجد در همکف شده و در مواجهه با این مساجد عموماً با بوی بد غذا و یا بوی نامطبوع آشپزخانه مواجه می شوید. از طرفی طراحی آشپزخانه مساجد در زیرزمین عموماً امکان ارتباط خروجی فاضلاب به سیستم جمع آوری فاضلاب شهری را به لحاظ کد ارتفاعی اجرا شده تاسیسات شهری به ما نمی دهد و ناچار به استفاده از سیستم سپتیک تانک و غیره خواهیم شد. در طراحی معماری آشپزخانه حسینیه علی اکبری های نوغان به دلیل رفع مسائل ذکر شده در بالا آشپزخانه به طبقه ۲+ بر روی پشت بام منتقل و جانمایی و طراحی گردید.

که این مورد باعث حذف بوی در همکف و ورودی مسجد شده و تاسیسات فاضلاب نیز کاملاً با سیستم فاضلاب شهری سازگار می باشد.

پشت بام حسینه :

سالیان اخیر با توجه به سطح اشغال و تراکم های ساختمان ها و ارزش بنا و کمبود سرانه فضای سبز و فضای باز در ساختمان ها، موضوع استفاده از فضای بام تقریباً در تمامی بنا ها با کاربری های مختلف، به رویکردی منطقی و مثبت تبدیل شده است.

در طراحی معماری طبقه پشت بام در این پروژه، با جانمایی و انتقال تاسیسات مرکزی مسقر بر روی بام به فضای خارج از دید های اصلی نما و پشت گنبد و در نقطه ای از بام که تقریباً دید از خیابان نداشته باشد منتقل شده اند.

فضای اطراف گنبد که در روی شبستان اصلی مسجد واقع شده و به لحاظ فقهی حکم حسینه را داراست، تبدیل به فضای شاداب و سرسبز با کاربری استفاده در مجالس عمومی مسجد به صورت روباز و یا کاربری پذیرایی رستوران روباز طراحی و فضا سازی شده است.

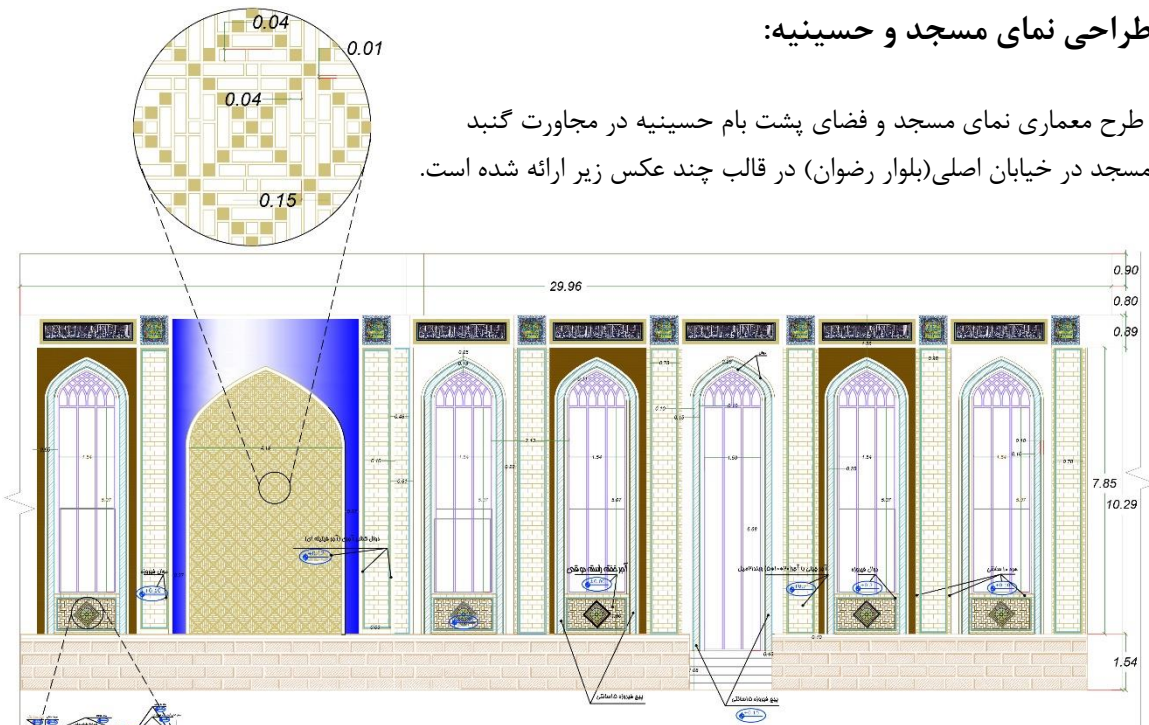
آشپزخانه اختصاصی مسجد و فضای پذیرایی رو باز، آشپزخانه اصلی و مجهز با ریز فضاهای کاربری پخت و سرو غذا به صورت نیمه صنعتی و ۴۰۰ متر مربع سالن پذیرایی با ظرفیت صندلی حدود ۱۷۰ صندلی در سالن پذیرایی مجموعه اقامتی طراحی و اختصاص یافته است.

در حالتی که کاربری فضای روباز پشت بام حسینی به فضای پذیرایی روباز رستوران اختصاص یابد، زیر ساخت طراحی صورت گرفته به نوعی انجام شده که قابلیت چیدمان میز و صندلی برای حدود ۱۲۰ صندلی را دارا می باشد.

طراحی نمای مسجد و حسینیه:

طرح معماری نمای مسجد و فضای پشت بام حسینیه در مجاورت گنبد مسجد در خیابان اصلی (بلوار رضوان) در قالب چند عکس زیر ارائه شده است.

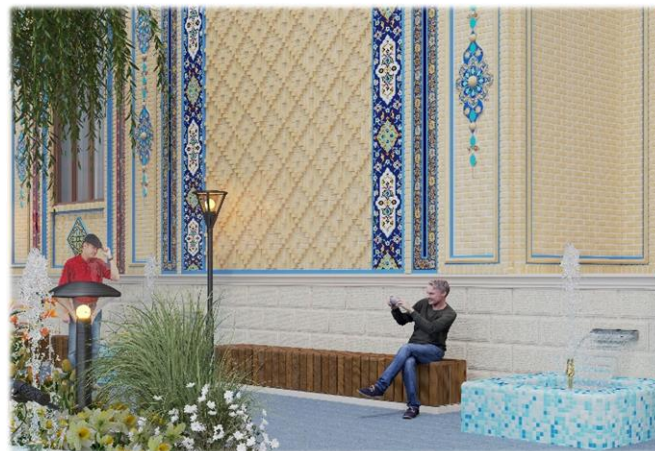
در طراحی نما ملاک عمل طراحی معماری استفاده از فرم ها و موتیف های معماری ایرانی اسلامی در ترکیب با متریاال های غالب آجر سنتی و کاشی معرق سنتی مورد نظر بوده است.

همراهی و هماهنگی معماری و شهر سازی اسلامی با طبیعت:

توصیف دکتر نصر در مورد رویکرد خاص طبیعت گرایانه این معماری قابل توجه است به نظر او:

« امروزه بسیار سخن از آن می‌رود که معماری را به صورتی درآورد که چشم انداز ساخته‌های بشری هماهنگی با طبیعت باشد روستاها و شهرها در جهان اسلام همچون تمدن‌های سنتی دیگر مدت‌ها پیش این هدف را تامین کرده بوده‌اند... چگونه بافت شهرها و روستاها به صورت جزئی از چشم انداز کلی طبیعت درآمد و توقفگاهی برای انسان‌ها فراهم آمده است که در عین زیبایی و کارآمدی به جای آنکه با محیط طبیعی در حال ناسازگاری و مبارزه باشد با آن کمال هماهنگی و موازنه را داشته باشد.

شهر اسلامی در عین آن که تا حدی به علت ساخت دست بشر بودن از طبیعت جدا مانده است پیوسته توانسته است تعادل خود را با محیط طبیعی و نیروهای طبیعی و عناصری همچون آب خاک هوا و نور که زندگی آدمیزاد وابسته به آنهاست محفوظ نگاه دارد.

معماری و شهرسازی اسلامی هرگز با مبارزه با طبیعت و بی‌اعتنایی نسبت به آن همراه نبوده است. (نصر، ۱۳۶۶)

حیاط سازی در مساجد:

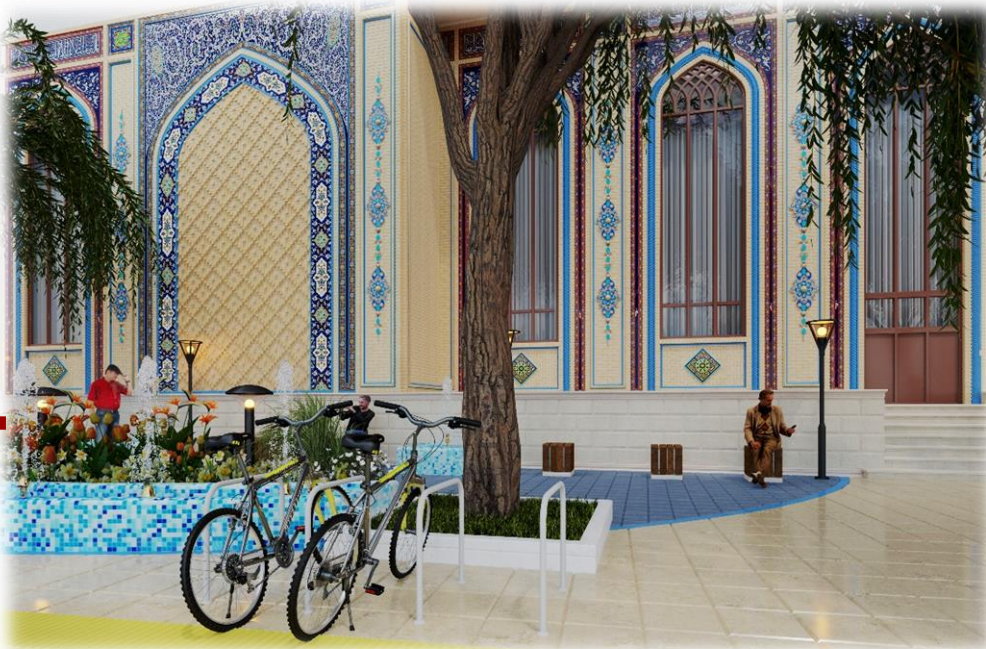
در میان اندامهای درون شهری هر شهر و روستا و نیایشگاه ها، مسجد همیشه جایگاه ویژه برای خود داشته و دارد و از اندامهای دیگر شهری چشمگیرتر است و از اینروست که همیشه در دل آبادی و شهر جای گرفته است.

در طراحی مسجد و حسینیه نوغان، باتوجه به استفاده از صد در صد زمین جهت احداث بنا و نداشتن حیاط در بنای و طراح معماری مسجد برآن شدیم که از پیاده رو نسبتا بزرگ موجود در فضای شهری به عنوان فضای دلنشین در مواجهه با مسجد و درک فضای آرام و دلنشین در مواجهه با ورودی مسجد استفاده شود. در سیمای شهری و در فضای پیاده رو بلوار رضوان در مواجهه با مسجد، جدا از تمایز در پیاده رو مسجد از پیاده روی خطی بلوار رضوان، با استفاده از کاراکترهای آب نماهای خطی و نقطه ای وسکوهای نشیمن پیر نشین و فلاور باکس های گل فصل و استفاده از چند درخت بید مجنون سعی در القا و ایجاد حس آرامش برای رهگذران و عابرین و نمازگزاران استفاده کننده از مسجد شده است.

معماری ایرانی معماری همدمی و هم نفسی و زندگی با آب است، آب روح معماری ایرانی اسلامی است.
اگر آب از فضاهای معماری ایرانی حذف شود گویی فضا بی جان میگردد.
لطافت سرزندگی و طراوت و خنکی و خنک کنندگی، آرامش روانی، انعکاس های گوناگون و صدایی که خسته نمی کند و آرامش می بخشد...
آب در معماری ایرانی به صورت های بسیار متنوع در حوض ها استخرها آبناها و فواره ها و با شکل و ابعاد مختلف و در نقاط بسیار مهم ظاهر می شود همیشه آب در کنار انسان و نزدیک او حضور دارد و به او جانی تازه می بخشد.

خدا رو شاکرم از اینکه وظیفه طراحی معماری این مجموعه خاص و عظیم و مقدس را عهده دار بودم.

با تلاش و همت مردم و هیات امنای مسجد و پیگیری همه پرسنل اجرایی در اول محرم ۱۴۴۴ ه.ق. شبستان اصلی مسجد در همکف که خود به تنهایی مساحتی حدود ۸۰۰ متر مربع فضا را داراست؛ کامل و به بهره برداری رسید. به جهت روشن شدن چراغ روضه امام حسین در این فضا و اولین نماز ظهری که در شبستان اصلی مسجد اقامه شد حس و حال بسیار خوبی داشتیم.

فصل ۲: مسجد غدیر بابا علی ۳

کارفرما: جناب آقای علی درویشی

سال ۹۴-۹۵ ✓

واقع در مشهد- بلوار ارشاد ✓

موقعیت احداث مسجد در منطقه ۱ تقسیمات شهری شهرداری مشهد در بافت مسکونی تجاری محله ۶۰۰ دستگاه واقع شده است.

محله ۶۰۰ دستگاه از سه طرف به وسیله خیابان‌های ارشاد دهخدا و بلوار شهید صادقی احاطه شده است. زمان احداث این شهرک به ۴۵ سال پیش برمی‌گردد و از آن زمان تا به حال تغییری در آن صورت نگرفته است.

از خصوصیات بارز محلی و معماری بافت اطراف مسجد، می‌توان به تنوع و تراکم بافت مسکونی اطراف مسجد و فرمت بافت محله نام برد. ۶۰۰ دستگاه از جمله محلاتی است که مطابق نقشه‌های طرح تفصیلی خازنی در قبل از انقلاب طرح و برنامه‌ریزی و اجرایی گردیده است. این محله دارای بافت آپارتمان‌های مسکونی بلند مرتبه معروف به آپارتمان‌های مرتفع و بافت مجتمع‌های آپارتمانی مسکونی که در بافت پارک گونه به صورت منفصل از هم جانمایی و اجرا گردیده‌اند.

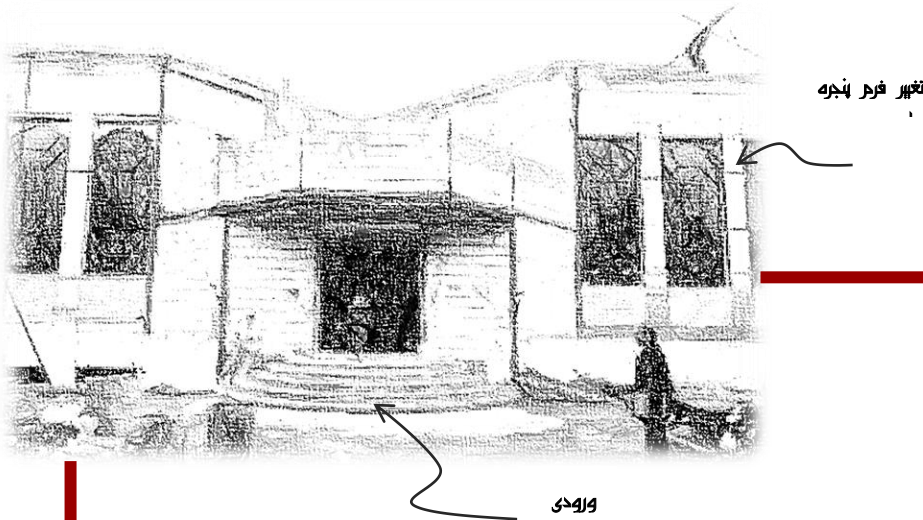

در موقعیت مسجد غدیر باباعلی ۳ در دو نبش زمین و در ارتباط با فضای شهری مسجد فروشگاه‌های تجاری محله قرار داشت که امکان حذف آن میسر نبود لذا شبستان‌های مسجد در همکف و در پشت فضاهای تجاری جانمایی گردید است و در حد فاصل شبستان و مغازه‌های تجاری حاشیه خیابان حیاط مسجد واقع گردیده است.

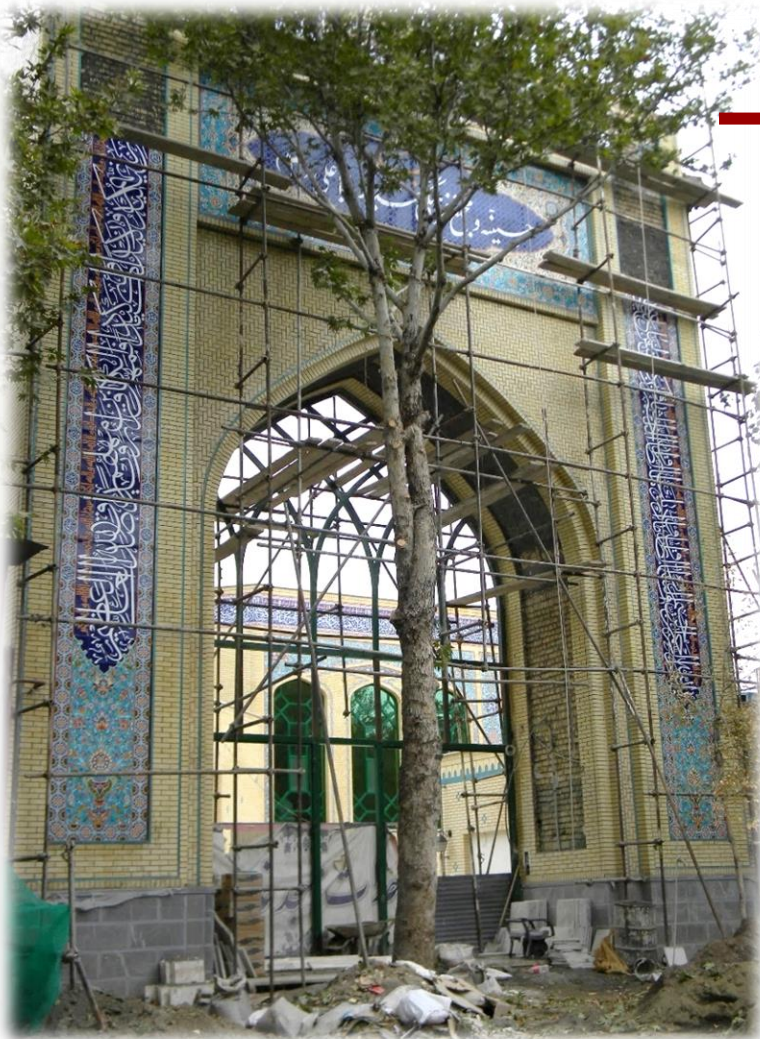

مسجد غدیر باباعلی ۳ در واقع در زمینی واقع شده بود که قبلاً مسجدی به نام مسجد بعثت قرار داشت و در تجدید بنای مسجد غدیر ۳، دو سالن زنانه و مردانه با فرم هشت وجهی و کاملاً هم اندازه و به هم چسبیده در طبقه همکف طراحی و جانمایی شده است.

سازه مسجد از نوع اسکلت فلزی و دیوارشی بوده و سقف شبستان‌های خانم‌ها و آقایان بدون هیچ ستون میانی و با خرپاهای فلزی پوشش گردیده است.

ورودی مسجد:

از جمله موارد شاخص در طراحی معماری این مسجد، سر در ورودی بنا می باشد.

همانطور که قبلا عنوان شد، این مسجد در ارتباط با فضای شهری و خیابان با مغازه هایی قدیمی در تملک مالکین و در حال استفاده از سالیان قبل واقع شده بود و از طرفی بنای یک طبقه مسجد در پشت تجاری های حاشیه شاید اصلا به عنوان نشانه شهری قابل رویت و درک برای عابرین شهری نبود، از طرفی به دلایل متعدد امکان استفاده از کارکتر های گنبد و مناره که از نماد های شاخص و شناخته شده مسجد در معماری

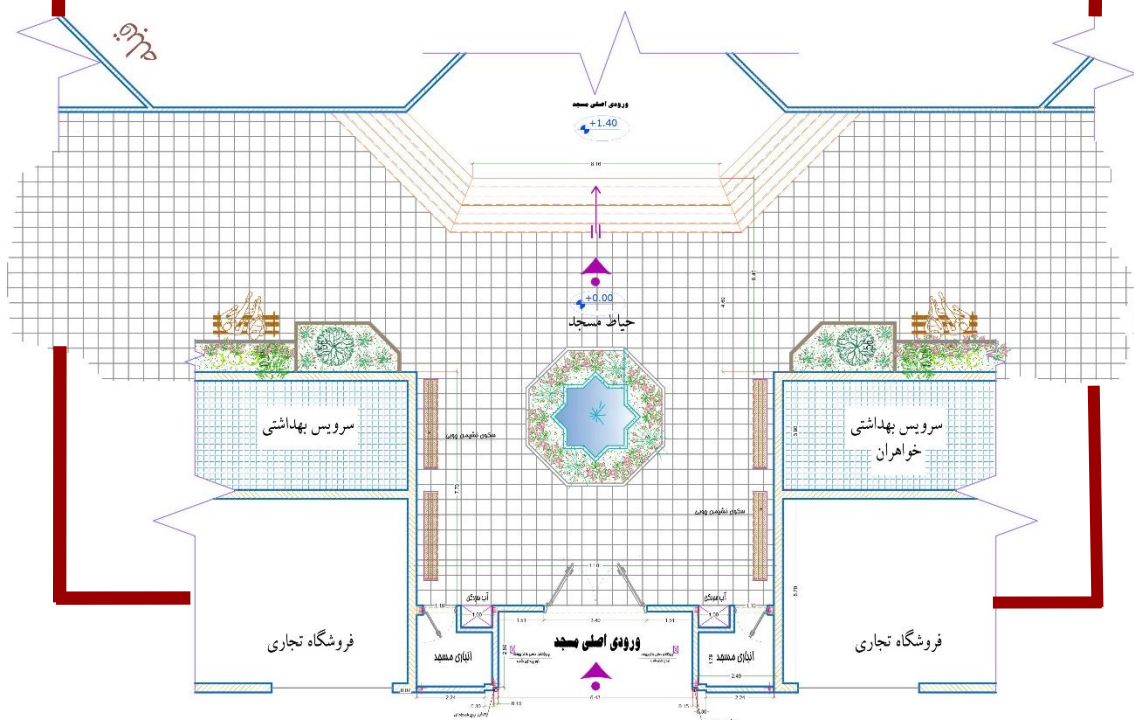
سنتی اسلامی هستند نبود، لذا برای ایجاد تمایز و درک مسجد در فضای بصری شهری طراحی سردری ورودی نسبتا بزرگ با ارتفاع حدود ۱۷ متر در ورودی مسجد طرح و برنامه ریزی شده است.

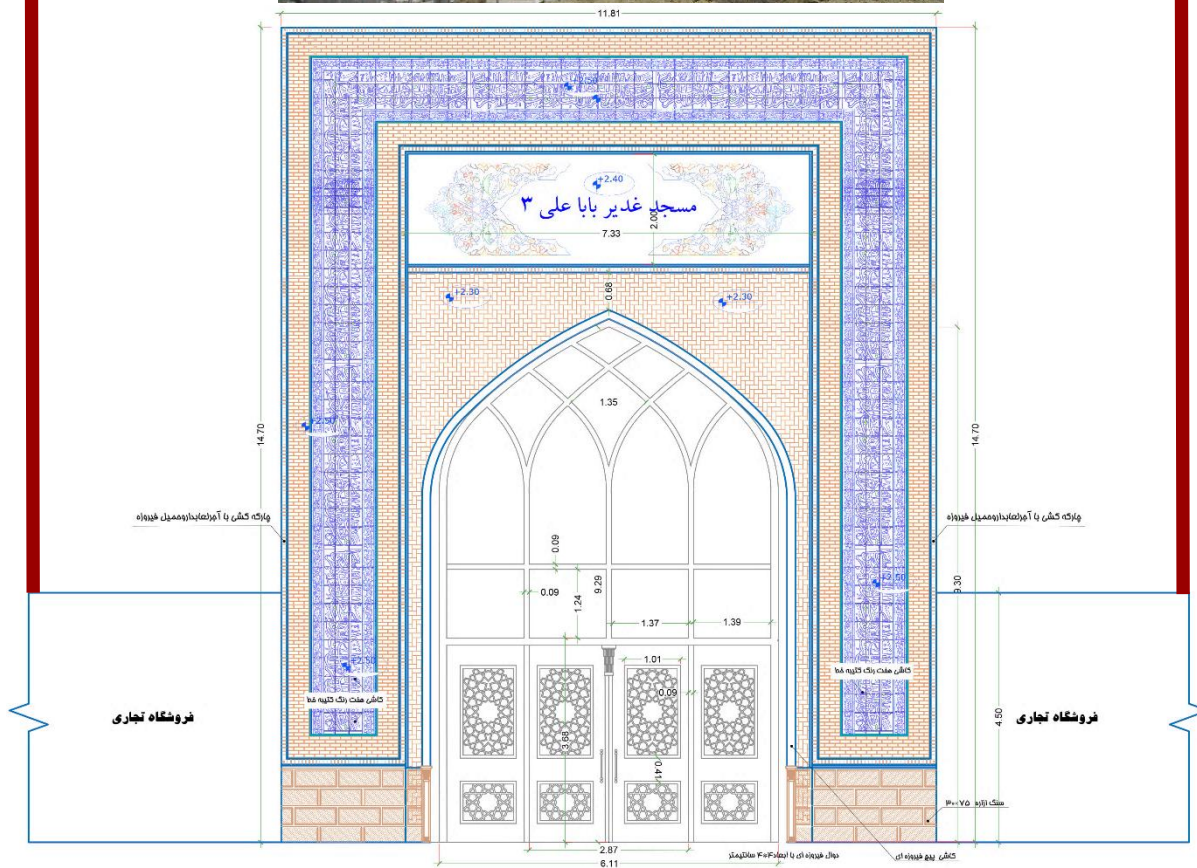
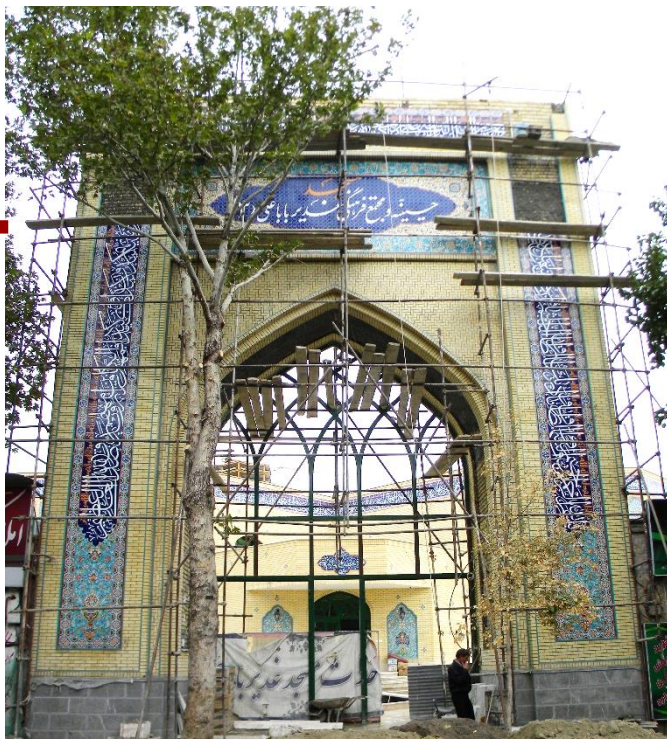
جانمایی سر درب مسجد در آکس فضای ورودی شبستان های داخلی مسجد و در فضای شهری هم در امتداد آکس مسیر پیاده رو و پارک رو بروی مسجد طراحی شده است که این موارد بر گرایش حرکت به داخل مسجد و ارتباط بیرون و درون مسجد تاکید خواهد داشت.

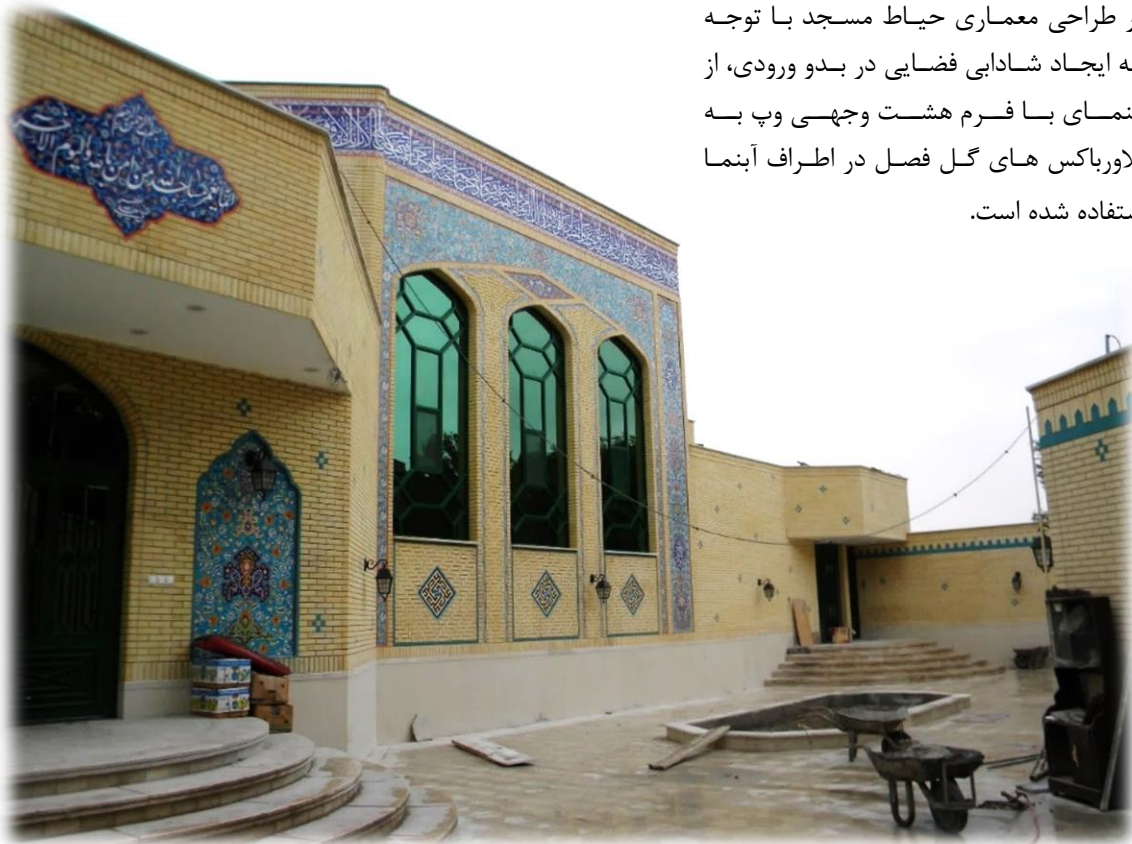

با توجه به حجم نسبتاً بزرگ پایه های سر در ورودی مسجد، بعد از اجرای سازه و دیوار چینی، فضای خالی میانی پایه های سر در به راه پله ارتباطی به بالای سر در اختصاص یافته است و در فضای هم کف نیز انباری و فضایی جهت تعبیه آب سرد کن جانمایی گردیده است.

جانمایی سر درب ورودی در حاشیه خیابان اصلی و در فصل مشترک فروشگاه های تجاری موجود جانمایی شده است که ارتفاع زیاد و حجم و فرم و متریکال های استفاده شده در سر درب مسجد بر تعریف ورودی مسجد تاکید دارند.

در طراحی معماری حیاط مسجد با توجه به ایجاد شادابی فضایی در بدو ورودی، از آبنمای با فرم هشت وجهی و پ به فلاورباکس های گل فصل در اطراف آبنما استفاده شده است.

فصل ۳: مسجد غدیر بابا علی ۴

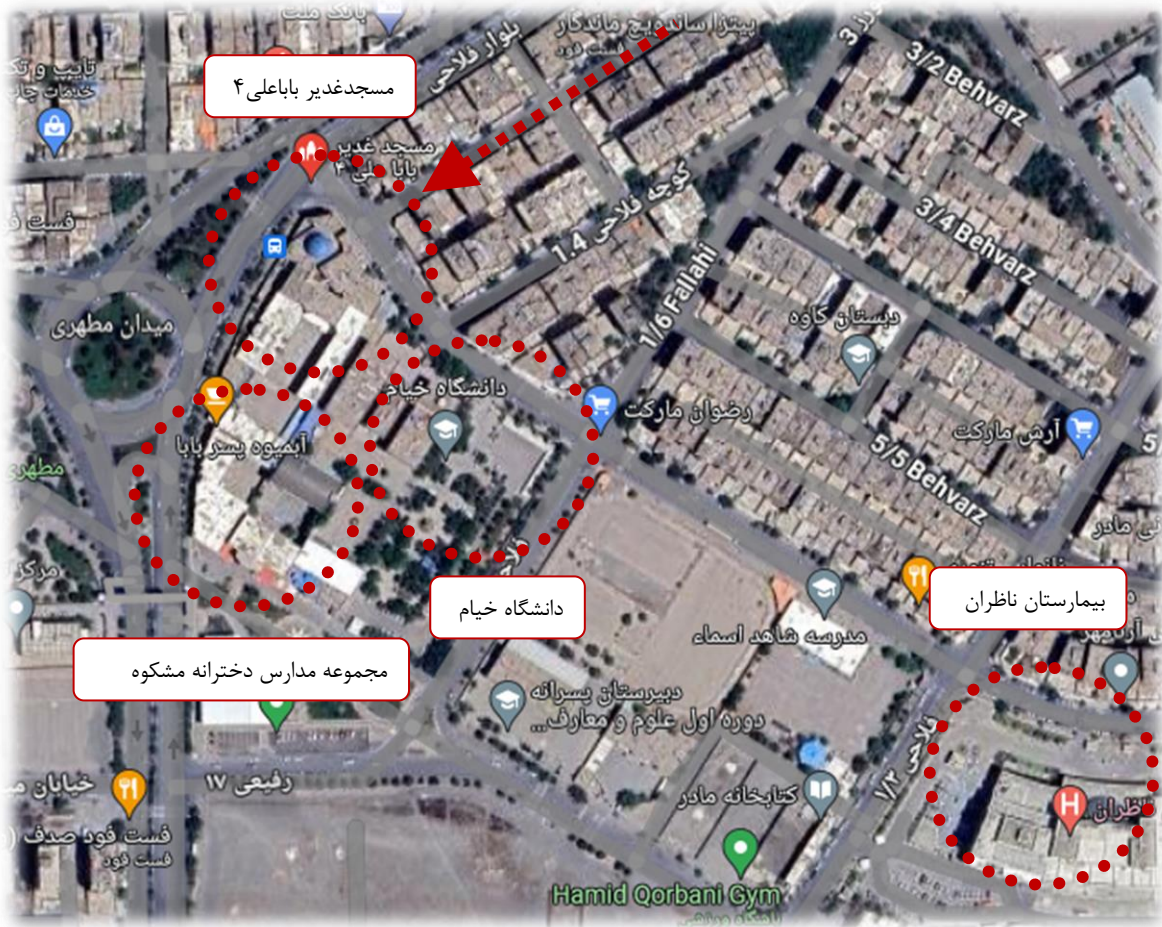
کارفرما: جناب آقای علی درویشی

✓ سال ۱۳۹۴

✓ واقع در مشهد - بلوار فلاحی

مسجد مرکز نیایش به درگاه خداوند است. از ظهور اسلام مسجد از اصلی‌ترین مراکز گردهمایی و اجتماعات بوده است مسجد یادآور سجده و کرنش است که زیباترین شکل و شیوه پرستش و بندگی است.

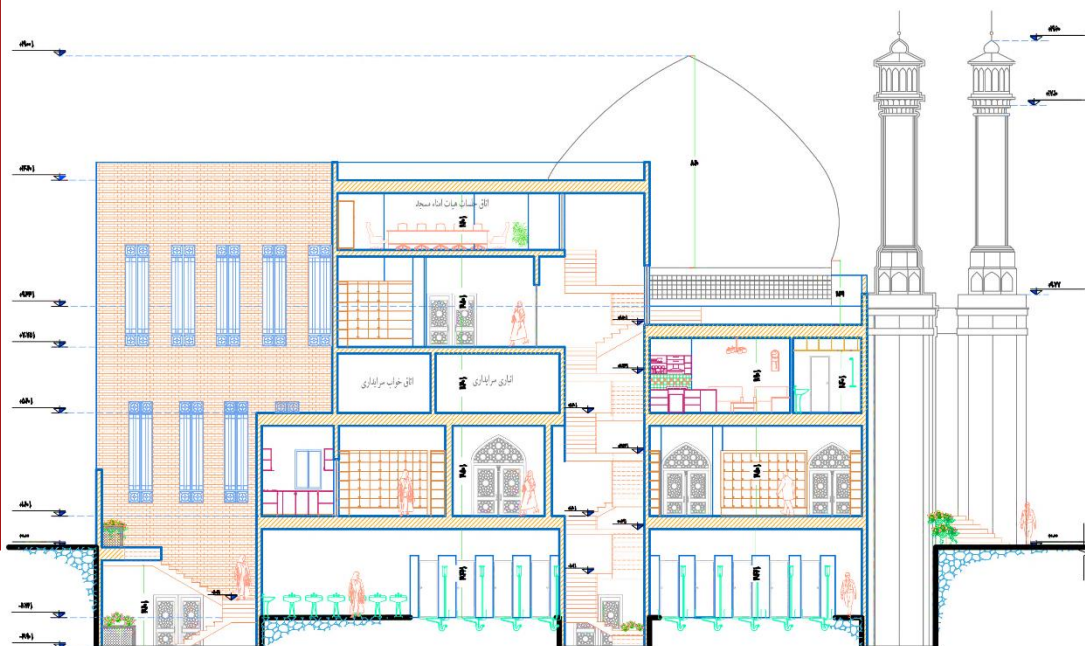

این بنا در ابتدای شهرک غرب مشهد در میدان فلاحی بلوار فلاحی نبش فلاحی ۱ واقع شده است به لحاظ موقعیت مکانی و همجواری‌ها بنای مسجد بنای این مسجد، در ابتدای شهرک لشکر مشهد واقع شده به لحاظ جانمایی منطقه‌ای در بافت فرهنگی و مذهبی منطقه ۱۰ شهرداری مشهد واقع گردیده است. به لحاظ کاربری‌هایی مهم و به نوعی نشانه شهری در اطراف مسجد، باید از دانشگاه غیرانتفاعی خیام نام برد که در فاصله کمتر از یکصد متری از موقعیت مسجد قرار دارد و بیمارستان بزرگ و فوق تخصصی ناظران در انتهای خیابان فلاحی ۱ و در فاصله ۵۰۰ متری از مسجد غدیر بابا علی ۴، اقع گردیده است. این مسجد به لحاظ مجاورت از خیابان فلاحی ۱ به بافت مسکونی شهری ارتباط داشته و از طرفی در مجاورت و فصل مشترک با مجموعه مدارس و دبیرستان بزرگ دخترانه مشکوه می باشد. زمین مورد نظر مسجد در نبش خیابان فلاحی دارای مختصات اربعه خاصی بود که از دو طرف با مجموعه مدارس مشکوه فصل مشترک داشته‌اند و از دو طرف به خیابان اصلی بلوار فلاحی و خیابان فلاحی ۱ ارتباط شهری برقرار می‌سازد. فصل مشترک زمین مسجد با مدارس مشکوه، ابعاد مختلف و فرم تقریباً غیر یکنواخت در فصل مشترک زمین مسجد را ایجاد نموده است.

طراحی معماری مساجد:

در چنین عناصر در معماری مسجد با سه مقوله:

۱. افقی (ارتباط مسجد با زمین)
۲. عمودیت (ارتباط با آسمان)
۳. تکثر (القا اندیشه بی پایان و جاودانگی قدرت و معنویت الهی)، روبرو هستیم.

از نکات قابل توجه در فلسفه طراحی شبستان مسجد موضوع جدا شدن انسان از فضای مادی و ایجاد آرامش قلبی جهت ارتباط با خالق هستی است.

در طرح معماری مساجد در شبستان‌های اصلی با توجه به جمعیت استفاده کننده از فضا و مساحت شبستان نیاز به ارتفاع نسبتاً زیاد در شبستان‌های اصلی می‌باشد.

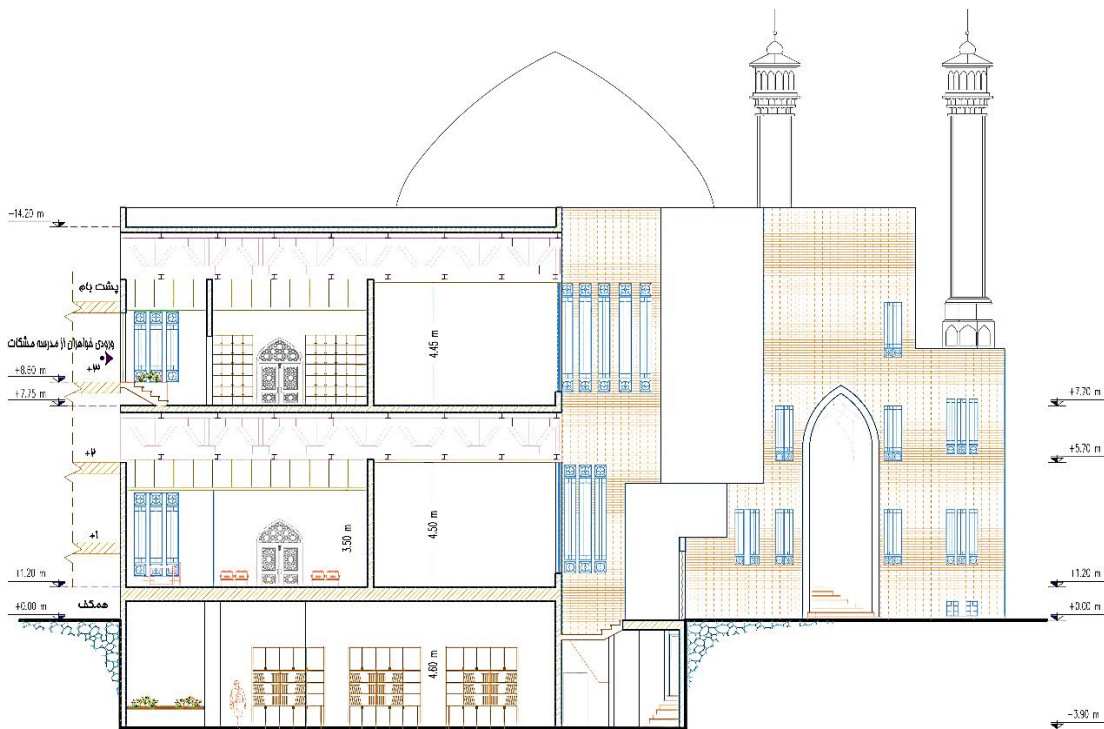
لذا تخصیص فضای شبستان و تامین ارتفاع لازم شاکله و فرم اصلی بنا را شکل می‌دهد.

دفتر معماری این پروژه ارتفاع شبستان‌های اصلی در طبقه همکف ۵،۵ متر طراحی و برنامه‌ریزی شده است و شبستان خواهران در طبقه همکف و در مجاورت طبقه شبستان برادران جانمایی شده است.

شبستان شماره ۲ خواهران در طبقه ۱+ طراحی و جانمایی گردیده که در ارتباط با طبقه سوم مدرسه دخترانه مشکوه می‌تواند به عنوان نمازخانه دانش آموزان مورد استفاده قرار بگیرد.

(مدرسه مشکوه با پله ارتباطی به طبقه به علاوه یک مسجد ارتباط داده شده است. در مقطع

C-C از مدارک معماری این موضوع مشخص شده است.)

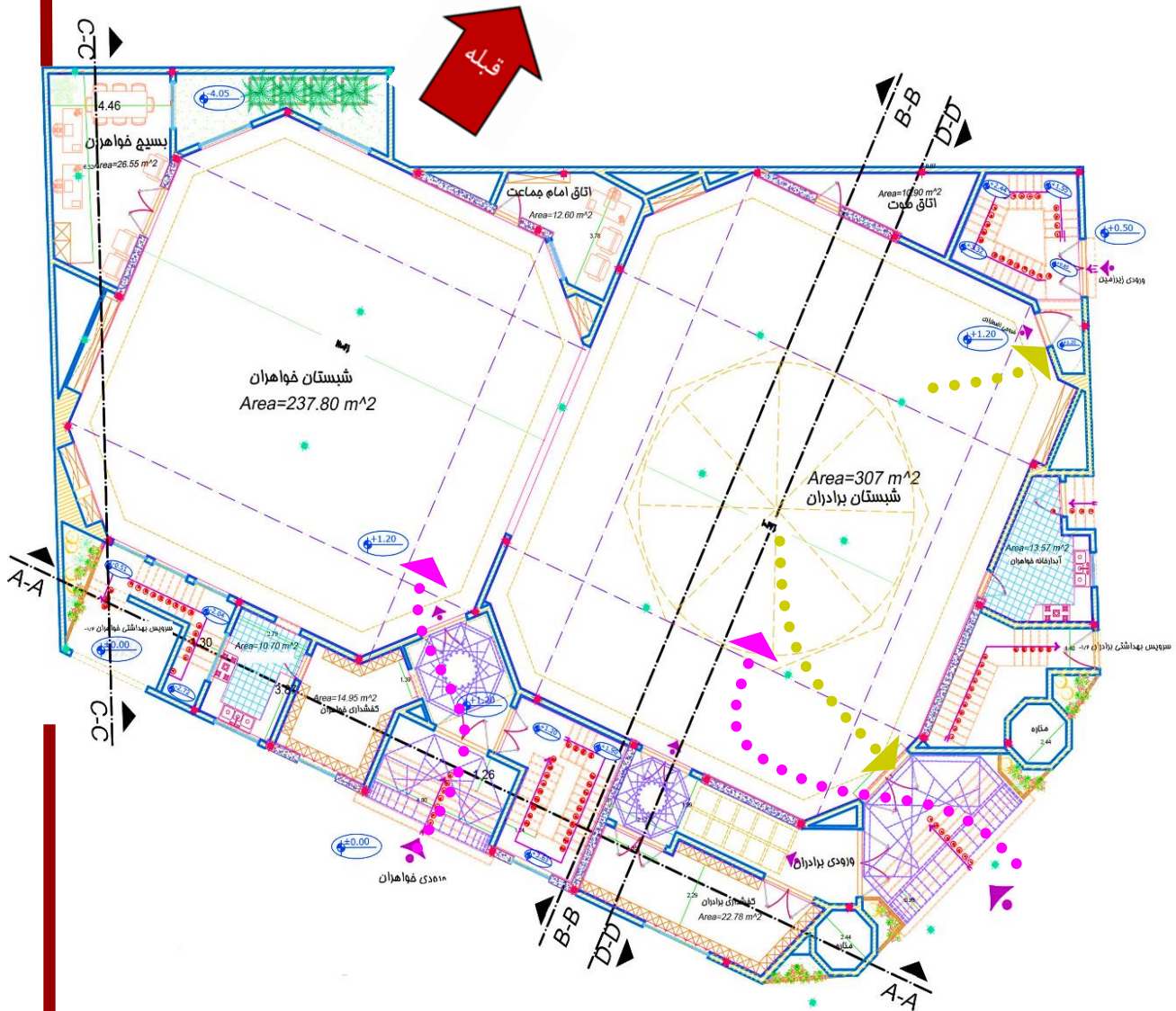

مقطع عرضی C-C

در استفاده از فضاهای میانی و حدفواصل ارتباطی در طبقه همکف و اول به جهت استفاده بهینه از حجم و فضای مورد نیاز کاربری‌های جانبی همچون سوئیت سرایداری انباری اتاق جلسات هیئت امنای مسجد طراحی و جانمایی گردیده است. کاربری‌های ایجاد شده در سطوح و ارتفاع‌های مختلف مسجد در مدارک معماری زیر متمایز شده است.

شبستان مسجد

از مهمترین قسمت‌های مسجد فضای شبستان می‌باشد که هم به لحاظ عملکرد برگزاری نماز جماعت و مراسم‌های مختلف بیشترین کاربری را داراست و هم به لحاظ تراکم جمعیتی و شور برگزاری مجالس از حساسیت فوق العاده زیادی در موضوع طراحی ورودی و خروج به شبستان و مسئله خروج اضطراری برخوردار می‌باشد.

شبستان‌ها در جهت قبله ملاک عمل قرار می‌گیرد، در فرم کلی مسجد غدیر بابا علی ۴، شبستان‌های مسجد هم جهت با قبله چرخش داشته است و چرخش شبستان‌های اصلی مسجد و هم جهت شدن شبستان‌ها با قبله ملاک عمل طراحی معماری و شاکله طراحی مسجد قرار گرفته است. دسترسی‌های نمازگزاران به شبستان مسجد دارای چرخش ۴۵ درجه در ورودی‌های منتهی به شبستان و ورود به مسجد را به صورت روبه قبله میسر می‌سازد. (جالب اینکه در بررسی میدانی بعد از افتتاح و بهره برداری از مسجد و در تعامل با نمازگزاران محلی، این چرخش و هم جهت شدن نمازگزاران با قبله تقریباً نامحسوس و و گاهی در تشخیص جهت قبله شک برانگیز بوده است!!).

زیر زمین مسجد

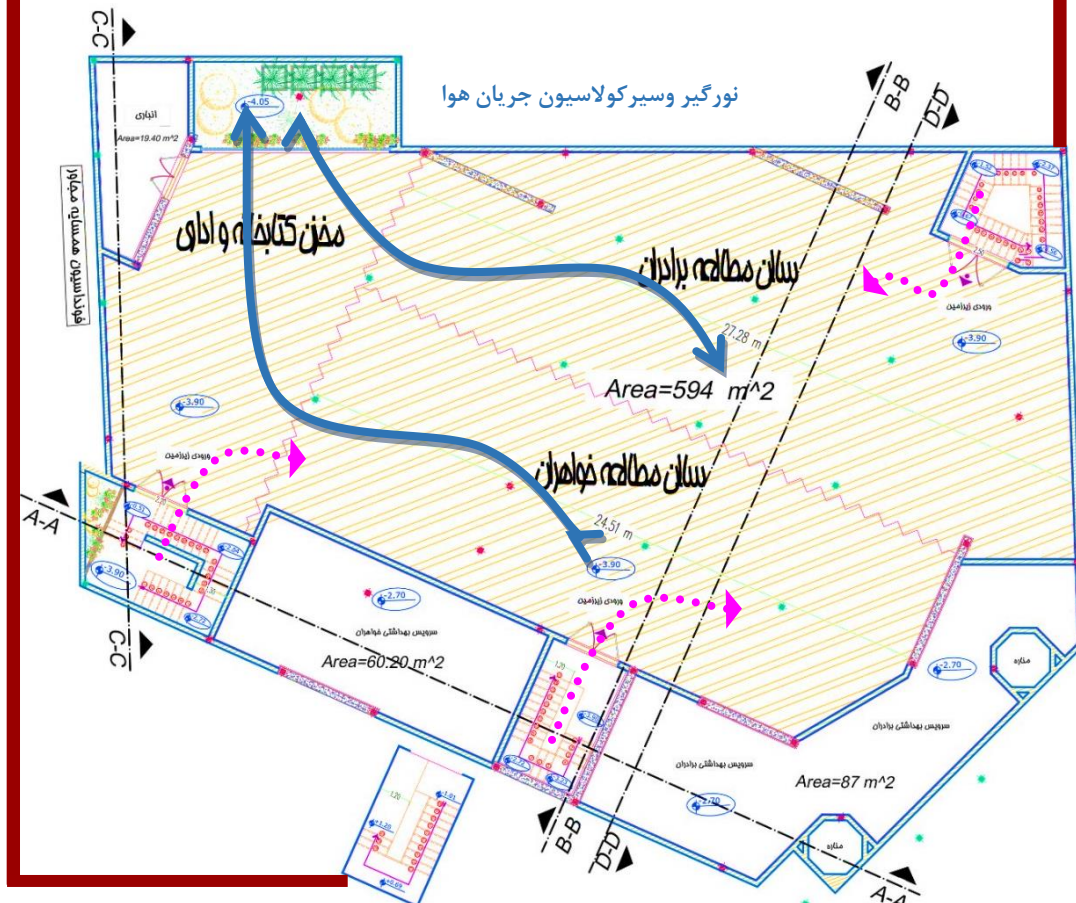
طبقه زیرزمین مسجد غدیر بابا علی ۴ مساحت حدود ۶۰۰ متر مربع را به خود اختصاص داده است.

به لحاظ کاربری و منطق فضایی زمین مناسبترین فضا جهت استفاده کتابخانه و سالن مطالعه می‌باشد بدین منظور فضای اصلی زیرزمین مسجد به دو قسمت اصلی سالن مطالعه خواهران و برادران طراحی معماری و تقسیم بندی فضایی گردیده است که هر سالن با پله‌های مجزا با یکی از معابر شهری اطراف مسجد ارتباط برقرار می‌سازد.

فضای اداری و مخزن بسته نگهداری کتاب کتابخانه نیز از پله‌های مجزا و از فضای حیات مسجد به زیرزمین مرتبط می‌باشد که با این روش تفکیک و کنترل ارتباط‌های فضایی و موضوع اهمیت فضا و تخلیه جمعیت کاربران فضای زیرزمین از سه محل مجزا در موارد خاص به راحتی و به صورت ایمن میسر خواهد بود.

به لحاظ ایجاد جریان هوای تازه در فضای زیرزمین، نورگیر واقع در فصل مشترک مسجد با مدرسه مشکلات طراحی و جانمایی گردیده است وجود نورگیر باعث ایجاد سیرکولاسیون هوایی داخل زیرزمین خواهد شد.

(متاسفانه در کاربری واقعی از مسجد فضای زیرزمین تغییر کاربری به خود گرفته است)

بعد از تعیین جهت قبله مسجد مطابق آن فرم و جهت شبستان های اصلی شکل اولیه به خود می گیرند. از نکات دیگر حائز اهمیت در طراحی معماری مساجد موضوع فلسفه جدا شدن نمازگزار از دنیای مادی و توجه و ارتباط با خالق هستی می باشد. بدین لحاظ جانمای شبستان ها در مسجد غدیر بابا علی ۴ طوری طراحی و شکل گرفته که هیچ ارتباط مستقیم با فضای شهری و بیرون مسجد نداشته باشد و فضاهای جنبی و خدمات و سرویس دهی همچون آبدارخانه کفشداری ها و اتاق ها و فضاهای جانبی در اطراف شبستان طراحی و جانمایی شده اند.

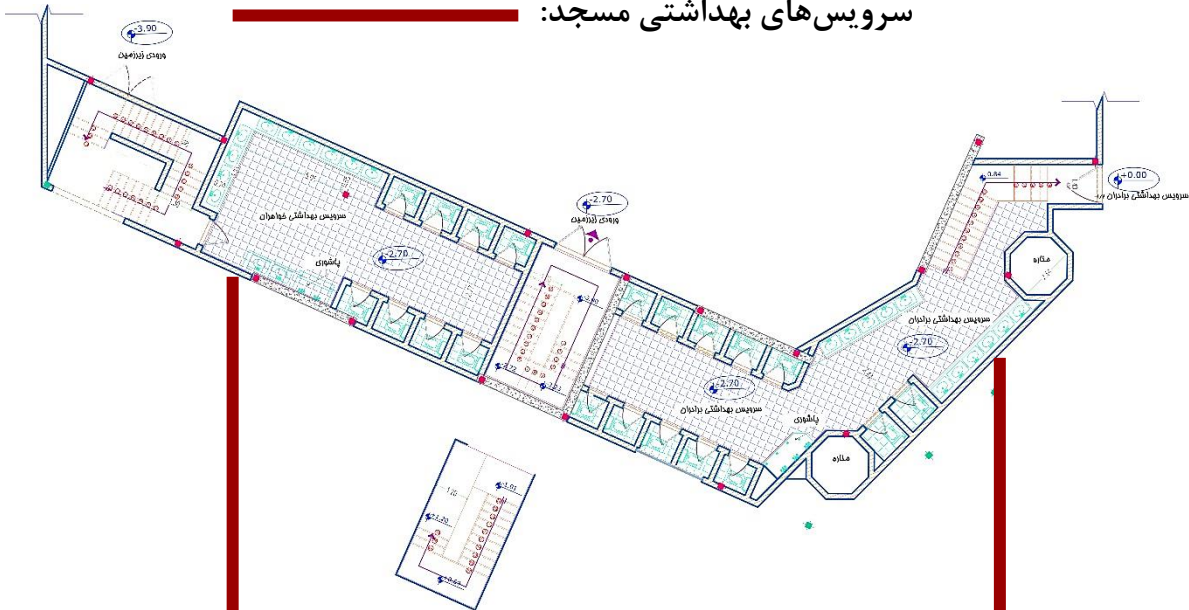
در سلسله مراتب دسترسی به شبستان برادران بعد از چرخش از دالان طرح ریزی شده و کفشداری، نمازگزار، در بدو ورودی با حجم اصلی و نسبتا بزرگ شبستان مواجه میشود که حدود ۳۰۰ متر مربع مساحت مسجد را به خود اختصاص داده است و هیچ ارتباطی با فضای شهری ندارد و بر روی حفره بزرگ میان تهی ایجاد شده در سقف شبستان، گنبد مسجد طراحی و اجرا شده است که با تمهیدات سازه ای طراحی شده و استفاده از تیر ورقهایی با ارتفاع ۱۶۰ سانتی متر هیچ ستون سازه ای در زیر گنبد و در شبستان وجود ندارد.

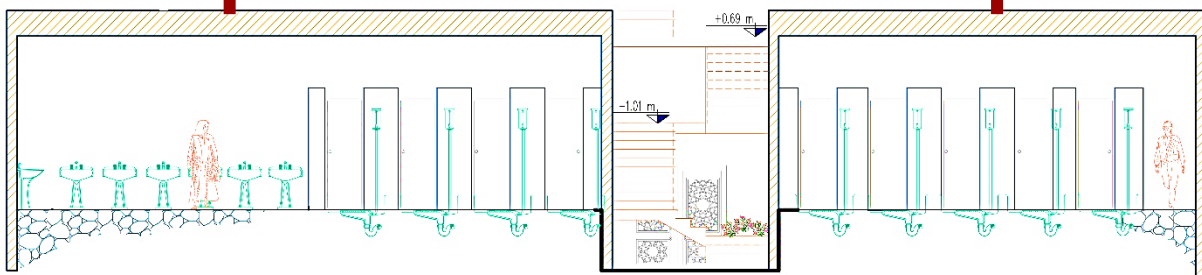
تنها قسمت ارتباطی به فضای بیرون مسجد پنجره هایی است که در اطراف گنبد طراحی شده است و نور شبستان را تامین می نماید. حجم خالی گنبد و کاربندی (رسمی بندی) های اجرا شده در زیر گنبد و **تلاء** نور عبوری از پنجره های گنبد، ناخداگاه باعث توجه و گرایش بصری نماز گزاران به بالا و آسمان میشود که یکی از اهداف طراحی معماری شبستان و گنبد در مسجد غدیر بابا علی ۴ بوده است.

سرویس‌های بهداشتی مسجد:

جانمایی سرویس‌های بهداشتی در مساجد از دیگر مسائل مهم طراحی معماری مسجد بوده و دارای نکات مهم و بسیار ویژه و خاص طراحی معماری و بسیار حائز اهمیت می‌باشد. جمله موضوعات طراحی سرویس‌های بهداشتی، موضوع جدا بودن از شبستان‌های مسجد و محل برگزاری نماز می‌باشد، و بسیار حائز اهمیت می‌باشد که سرویس‌های بهداشتی کاملاً بیرون از فضای شبستان‌ها طراحی و جانمایی شوند. این موضوع یکی دیگر از موضوعات اساسی در طراحی معماری مسجد غدیر باباعلی ۴ بوده است، بدین لحاظ دسترسی سرویس‌های بهداشتی خواهران و برادران از فضای بیرونی مسجد و معابر مختلف برنامه‌ریزی شده است. از دیگر مسائل مهم در طراحی سرویس بهداشتی مساجد، موضوع وضوخانه و فضای مورد نیاز جهت تجدید وضو در هنگام نماز و با توجه به ظرفیت مسجد و جمعیت نمازگزاران مسجد از جزییات طراحی و اجرای خاص خود برخوردار بوده است.

نحوه شکل گیری فرم مسجد و چرخش شبستان اصلی در جهت قبله و ایجاد فضاهای جانبی در اطراف و موضوع فلسفه ارتباط مسجد بازمین (افقی) و گرایش و ارتباط با آسمان (عمودیت) و تکرار از مسایل مهم کانسپت طراحی مسجد غدیر بابا علی ۴ بوده است که در قالب چند عکس روند شکل گیری آن به تصویر کشیده شده است.

فصل ۴: مسجد غدیر بابا علی ۵

کارفرما: جناب آقای علی درویشی

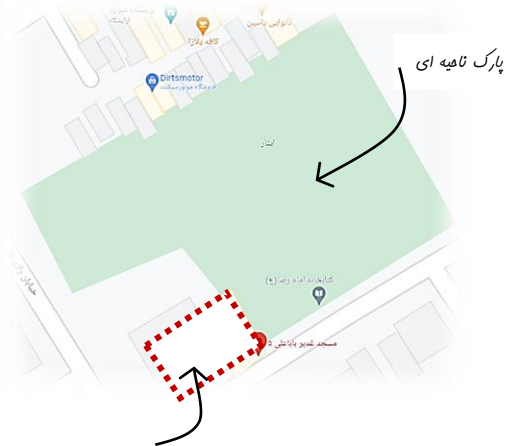
سال ۹۳-۱۳۹۲ ✓

واقع در مشهد- شهرک رازی- نبش رازی ۱۰ ✓

بنا این مسجد در مجاورت پارک ناحیه‌ای قرار گرفته است هنگام ارجاع این پروژه به دفتر ما حجم بنا شکل گرفته و نهایی شده بود و پروژه به لحاظ اجرایی در وضعیت اتمام سفتکاری و تکمیل حجم بنا قرار گرفته بود.

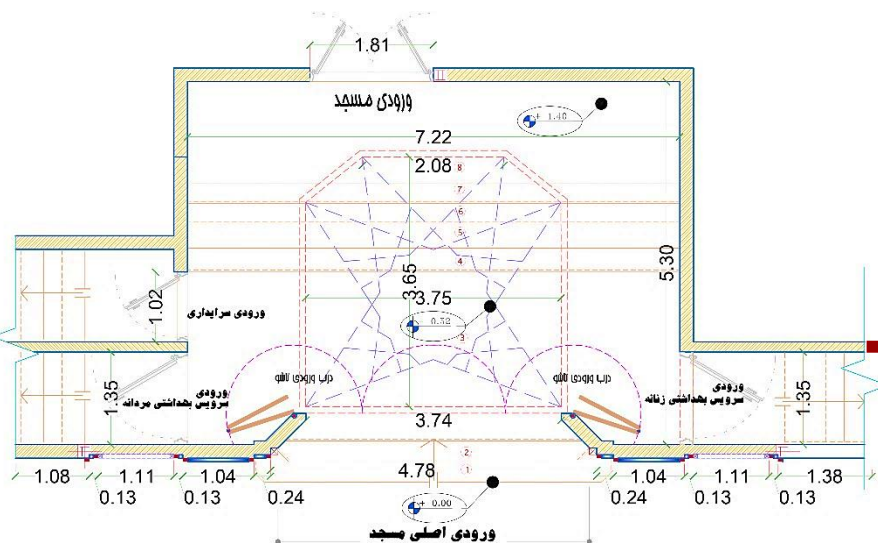
مسجد غدیر بابا علی ۵

متأسفانه در طرح معماری مسجد هیچ تعریف درستی برای ورودی بنا انجام نشده بود، به طوری که در ورودی بنا در مجاورت خیابان در آکس ورودی موجود، ستون سازه‌ای جانمایی شده بود، که باعث ایجاد مشکل در عملکرد ورودی و ایجاد چهره‌ای نازیبا در ورودی مسجد گردیده بود.

در وضع موجود بنای مسجد، موقعیت پنجره‌ها در مجاورت ورودی تقریباً هیچ ارتباطی با پوسته نما و ورودی نداشت و فضای ارتباطی با ایستگاه پله‌های ورودی به زیرزمین نیز فاقد جانمایی و تعریف درست معمارانه بود.

در ابتدای طراحی معماری ورودی مسجد، مهمترین چالش ورودی یعنی حذف ستون سازه‌ای در مرکز ورودی را مورد بررسی قرار دادیم و با بررسی های سازه‌ای و تدابیر خاص طرح تقویت سازه ستون واقع در مرکز ورودی حذف گردید.

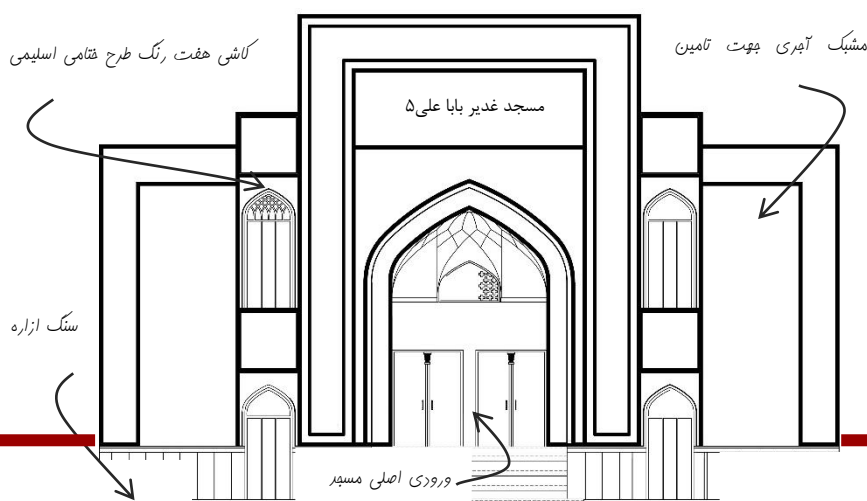
موضوع بعدی پنجره‌های موجود در نمای مسجد و در مجاورت ورودی بود که به دلیل نیاز به نور و سیرکولاسیون هوا در کاربری فضای پشت نما امکان حذف پنجره در نما میسر نبود و از طرفی پنجره ها با شکل و فرم نامناسب و پروفیل فلزی ساخته و نهایی شده بودند.

به دلیل بسته شدن و تکمیل سازه متاسفانه امکان اضافه شدن به ارتفاع ورودی میسر نبود و سقف ورودی با تمام سقف‌ها در یک ارتفاع ایجاد شده بود لذا در طراحی ورودی مسجد به جهت ایجاد تمایز و تعریف شاخص از ورودی مسجد با قرار دادن نوک تیزه قوس ورودی و در زیر سقف سازه‌ای حداکثر ارتفاع ممکن در ورودی در نظر گرفته شد که این امر باعث ایجاد گشودگی ورودی مسجد گردید و از طرفی که این امر باعث اصلاح تناسبات بهتر و نزدیک شدن تناسبات ورودی به تناسبات معماری ایرانی گردیده است.

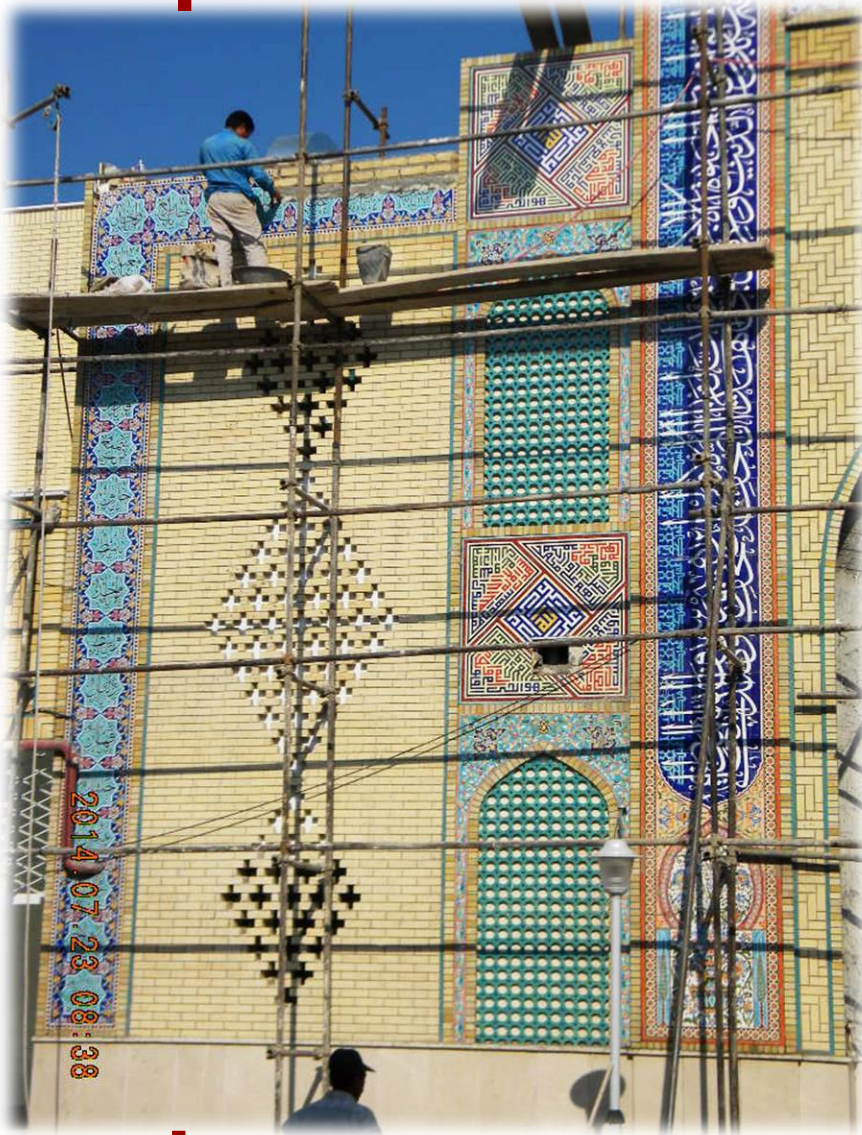
قسمت الحاق شده به بالای ورودی سبب تعریف خط آسمان ورودی مسجد نیز گردیده و با استفاده از سازه‌های سبک فلزی و نبشی کشی و رابیتس بندی اجرایی گردیده است.

گام بعدی در طراحی نمای مسجد طراحی ساختار کلی و تناسب کاراکترهای نما در مسجد می باشد در کلیات طراحی نما دو طرف نما نسبت به آکس ورودی مسجد کاملاً قرینه طراحی شده اند. عناصر همچون کتیبه خط اصلی در اطراف ورودی استفاده شده است. معماری ایرانی بیش از هر معماری دیگر همنشین و همراه خط است خوشنویسی هنر ستوده در جوامع اسلامی و نشانه کلام خدا تلقی می شود.

از رنگ لاجوردی در معماری و باورهای اسلامی به عنوان رنگ ملکوت الهی ذکر شده است و لذا در اکثر کتیبه‌های خط در مساجد زمینه آیات قرآن به رنگ لاجوردی در نظر گرفته می‌شود.
در فلسفه استفاده رنگ در معماری سنتی ایرانی اسلامی، از رنگ زرد به عنوان جبروت الهی بیان شده است.

در اطراف کتیبه خط از اسپرهای با کاشی مشبک فیروزه‌ای و در بالای آنها کتیبه‌ای مربعی شکل با طرح چهار ترنجی شکل گرفته است.

در وسط طرح چهار ترنجی مربعی لوزی شکل با نوشته‌ای خط بنایی و تکرار ۴ علی طراحی و اجرا گردیده است و نقش خط معقلی در قاب‌های چهار ترنجی اجرا گردیده‌اند.

به واسطه حفظ یکپارچگی و انسجام در نما، در اطراف پنجره‌های موجود در نما آجر سنتی اجرا گردیده

است که در قسمت پنجره مشبک‌های آجری با طرح لوز استفاده شده نورگیری پنجره‌ها و سیرکولاسیون هوای مورد نیاز تامین گردیده است.

در دو انتهای طرح ورودی مسجد و در قسمت الحاق ورودی به بدنه نمای مسجد با کتیبه‌های L شکل و طرح شمسه هشت پر و زمینه خط با اسماء الله مزین گردیده است.

حجم داخلی و سقف ورودی از کاربندی‌هایی (رسمی بندی) با زمینه ۸ ضلعی طراحی و با استفاده از نبشی در محل اجرا گردیده است. به دلیل مدیریت زمان در افتتاح مسجد و مسائل مورد نظر کارفرما کاربندی‌های ورودی دوال کشی فیروزه‌ای اجرا گردیده ولی کاشی هفت رنگ آن اجرا نشده و با گچ سفید نهایی شده است.

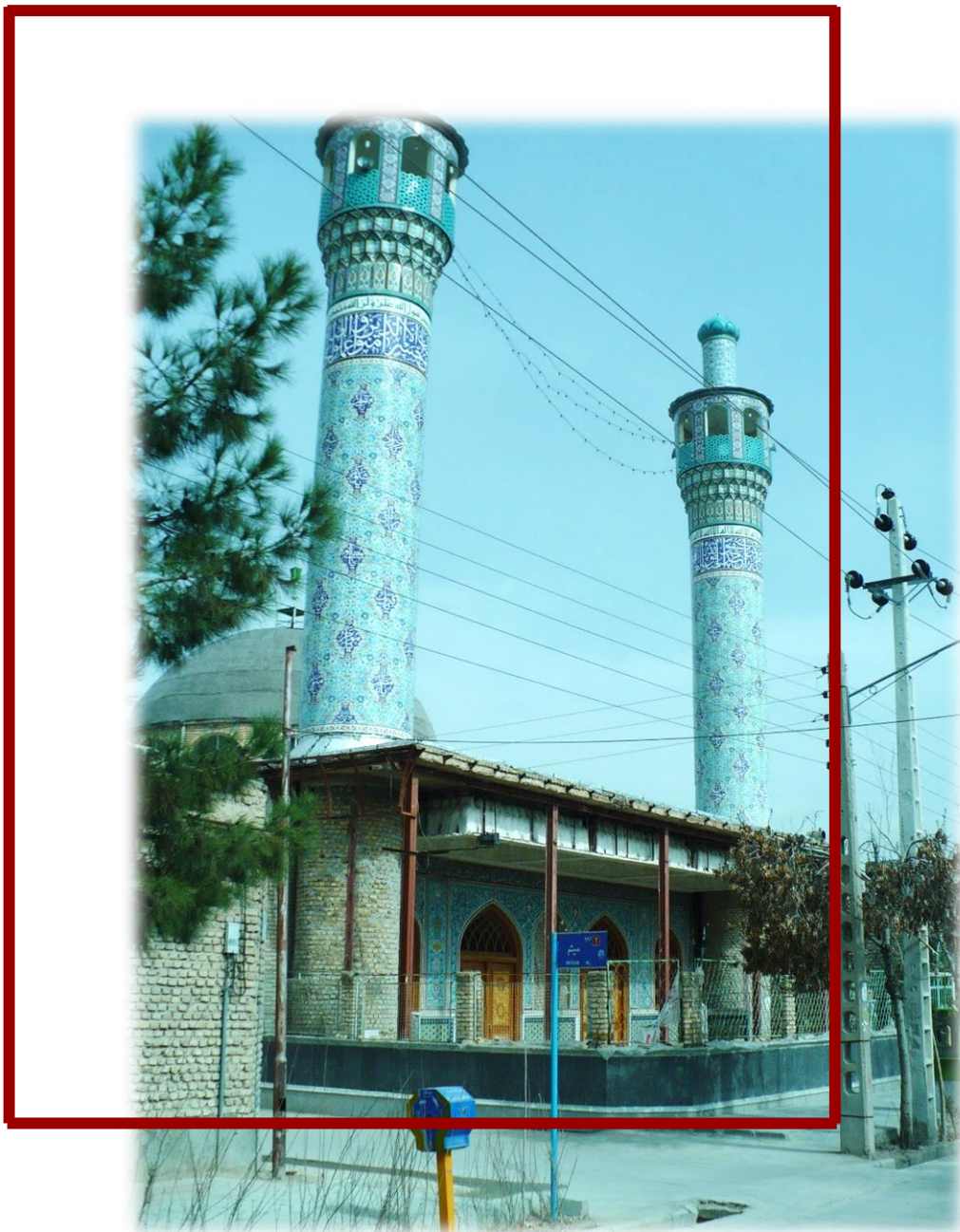

فصل ۵: بازسازی کلی مسجد مسجد امام رضا (ع)

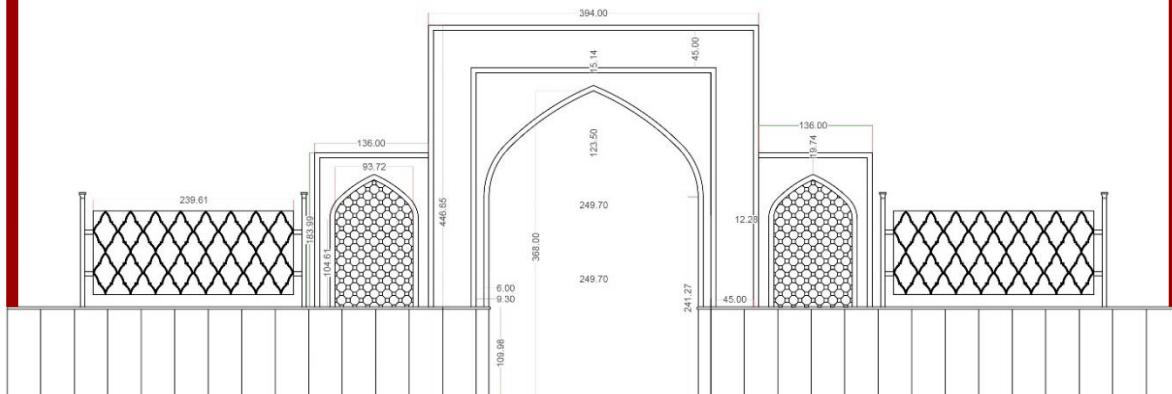
کارفرما: هیئت امناء مسجد

✓ سال ۱۳۸۵

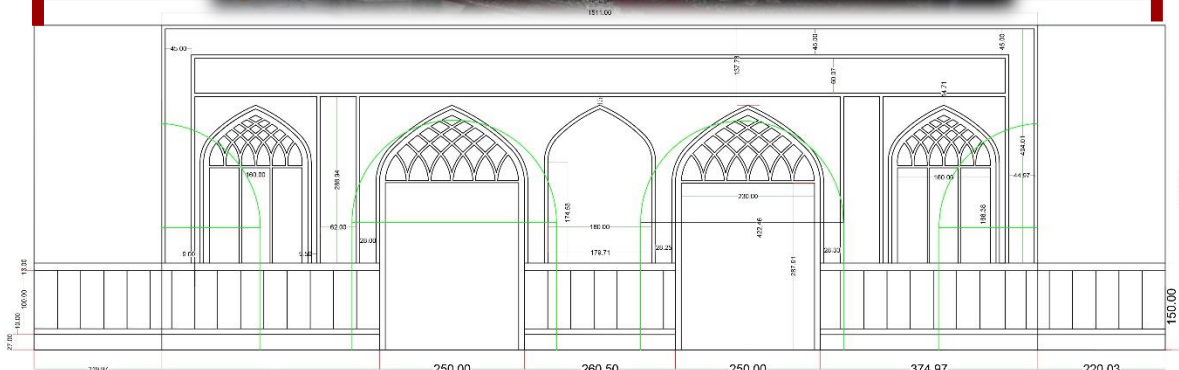
✓ واقع در بجنورد - میدان امام رضا (ع)

در بنای قدیمی مسجد امام رضا بجنورد فضای ارتباطی حیاط مسجد به معبر خیابان فاقد وضوح و تعریف معماری و تقریباً رها شده بود .. لذا با تعریف حجم سردر با فرم و تناسبات معماری ایرانی اسلامی و استفاده از مترپال کاشی سنتی معرق و همچنین الحاق دو اسپر مشبک کاشی به دو طرف فرم حجم ورودی ، سعی شده است که وجه تمایز در ارتباط مسجد با معبر شهری ایجاد و شاخصه ورودی مسجد تعریف شود و سر در ورودی مسجد با نرده هایی با فرم قوس های معماری ایرانی اسلامی و مترپال کاشی ارتباط مسجد با خیابان را کامل می سازد.

وضعیت ورودی مسجد در طرح قدیم مسجد از ورودی های بزرگ با فرم نیم دایره خالص تشکیل شده بود که فاقد تناسبات و فرم هندسی معماری ایرانی بود و لذا در طرح معماری با فرم معماری ایرانی طراحی و اجرا گردیده است. فرم پنجره های مسجد نیز با پنجره های چوبی با طرح هندسی معماری ایرانی اسلامی باز طراحی و اجرا گردیده است.

سقف رواق ورودی مسجد با قاب بندی های گچی و متشکل از گچبری هایی با طرح گره های هندسی و قطار بندی های گچی در اطراف طراحی و اجرا گردیده است.

